מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מהי דילמה ולמה אין בה תשובה אחת נכונה
- לזהות זכויות מתנגשות ולתרגל נימוק של עמדה
- לתרגל הקשבה לדעות שונות וכבוד לדעה אחרת

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. ב – מצב שקשה להחליט בו כי יש שתי אפשרויות טובות
2. ב – הזכות לביטחון
3. ג – בגלל פציעות
4. ב – מועצת התלמידים
5. ב – אפשר לשתוק, ההשתתפות מרצון

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – בדילמה אין תשובה אחת נכונה, יש כמה דעות אפשריות
2. נכון – הקשבה היא חלק חשוב מהדיון
3. נכון – כך מתואר במקרה
4. לא נכון – אפשר ואף רצוי להציע פתרון שמשלב בין הצדדים
5. לא נכון – שתי הזכויות חשובות ואי אפשר לקבוע שאחת חשובה פחות

חלק ג' – השלמת משפטים

1. נכונה
2. כדורגל
3. פציעות
4. תלמידים
5. רצון

חלק ד' – התאמה

- 1 – ב (ילדים רוצים זמן חופשי ומשחק בהפסקה)
- 2 – ה (להימנע מפציעות ומסכנות)
- 3 – ד (מצב שקשה להחליט בו, יש שתי אפשרויות טובות)
- 4 – ג (פתרון שמשלב קצת מכל צד)
- 5 – א (קבוצה שמייצגת תלמידים ומציעה פתרונות)

חלק ה' – מה הייתם עושים?

1. למשל: הכדורגל חשוב לבריאות ולכיף של הילדים, ואפשר להקטין סיכונים בלי לאסור לגמרי
2. למשל: בטיחות הילדים חשובה, ופציעות יכולות לפגוע בילדים אחרים גם כן

חלק ו' – כתיבה - פתרון משלכם

1. תשובה פתוחה, יש לבדוק שהפתרון מתייחס לשתי הזכויות ומנומק באופן הגיוני, למשל: אזור משחק מסומן, כדור רך, זמן מוגבל למשחק

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הבנה שדילמה היא מצב ללא תשובה אחת ברורה
- זיהוי נכון של הזכות לביטחון כזכות המתנגשת
- הבנה שהקשבה מאפשרת למצוא פתרונות טובים יותר

טיפים להפעלה:

- אפשר לקיים דיון בכיתה לפני המילוי ולתת לתלמידים להביע דעה בעל פה
- חשוב להדגיש שאין תשובה נכונה אחת בחלק מהשאלות, במיוחד בחלק הכתיבה הפתוח
- אפשר לחלק לקבוצות ולבקש מכל קבוצה להציג פתרון שונה למועצת התלמידים

דף תרגול: קלפי דילמה – זכויות הילד

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה יש קלפי דילמה שבהם שתי זכויות מתנגשות, כמו הזכות לשחק מול הזכות לביטחון. בדילמה אין תשובה אחת נכונה, וחשוב להקשיב, לנמק ולכבד דעות שונות.

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי דילמה?

א) מצב שיש בו תשובה אחת נכונה בלבד ב) מצב שקשה להחליט בו כי יש שתי אפשרויות טובות

ג) חוק של בית הספר ד) משחק כדורגל בהפסקה

2. בקלף הדילמה על הכדורגל, איזו זכות עומדת מול הזכות לשחק?

א) הזכות לחופש ביטוי ב) הזכות לביטחון ג) הזכות לפרטיות ד) הזכות לחינוך

3. למה בית הספר שוקל לאסור כדורגל בהפסקה?

א) אין מקום בחצר ב) יש יותר מדי שחקנים ג) בגלל פציעות ד) המורים לא אוהבים כדורגל

4. מי יכול להעלות הצעות לפתרון במקרה כזה?

א) רק המנהל ב) מועצת התלמידים ג) רק ההורים ד) אף אחד

5. בדיון על דילמה, מה מותר לעשות אם לא בא לך לדבר?

א) חייבים לדבר בכל מקרה ב) אפשר לשתוק, ההשתתפות מרצון ג) צריך לצאת מהכיתה

ד) אסור להיות בדיון

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בדילמה יש תמיד תשובה אחת נכונה וברורה	☐	☐
2	בדיון על דילמה חשוב להקשיב לכל הדעות	☐	☐
3	כל הילדים בכיתה כועסים כי רוצים להמשיך לשחק כדורגל	☐	☐
4	אסור להציע פשרה בדיון על דילמה	☐	☐
5	הזכות לביטחון חשובה פחות מהזכות לשחק	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. בדילמה אין תשובה אחת _____

2. הנהלת בית הספר שוקלת לאסור _____ בהפסקה

3. הסיבה לשקול את האיסור היא _____

4. אפשר להעלות הצעות לפתרון במועצת ה _____

5. ההשתתפות בדיון היא מ _____

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הזכות לשחק	___	**א.** קבוצה שמייצגת תלמידים ומציעה פתרונות
2. הזכות לביטחון	___	**ב.** ילדים רוצים זמן חופשי ומשחק בהפסקה
3. דילמה	___	**ג.** פתרון שמשלב קצת מכל צד
4. פשרה	___	**ד.** מצב שקשה להחליט בו, יש שתי אפשרויות טובות
5. מועצת תלמידים	___	**ה.** להימנע מפציעות ומסכנות

5 חלק ה' – מה הייתם עושים?

ענו בקצרה.

1. כתבו טיעון אחד בעד המשך משחק הכדורגל בהפסקה

2. כתבו טיעון אחד בעד איסור הכדורגל בהפסקה

6 חלק ו' – כתיבה - פתרון משלכם

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. דמיינו שאתם במועצת התלמידים. הציעו פתרון שמאזן בין הזכות לשחק לזכות לביטחון, ונמקו למה הפתרון שלכם טוב

כרטיס יציאה

מה זו דילמה, במילים שלכם?

איזו זכות מתנגשת עם הזכות לשחק במקרה של הכדורגל?

למה חשוב להקשיב לדעות שונות בדיון על דילמה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀